

plan: Verkennend natuurwaardenonderzoek voor:
Terrein voormalige Brikke Oave, Brunssum

opdrachtgever: Gemeente Brunssum

datum: 18 april 2023

projectnummer: NL BR-22.06.02

bureau **VERBEEK**
landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp

Terrein voormalige Brikke Oave, Brunssum

Verkendend natuurwaardenonderzoek

projectnummer: NL BR-22.06.02

bureau VERBEEK
landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp
lid van Netwerk Groene Bureaus

ir. M.A. Blaas
projectleider
adviseur ecologie

drs. G.M.T. Peeters
bioloog

Maastricht, 18 april 2023

Inhoudsopgave

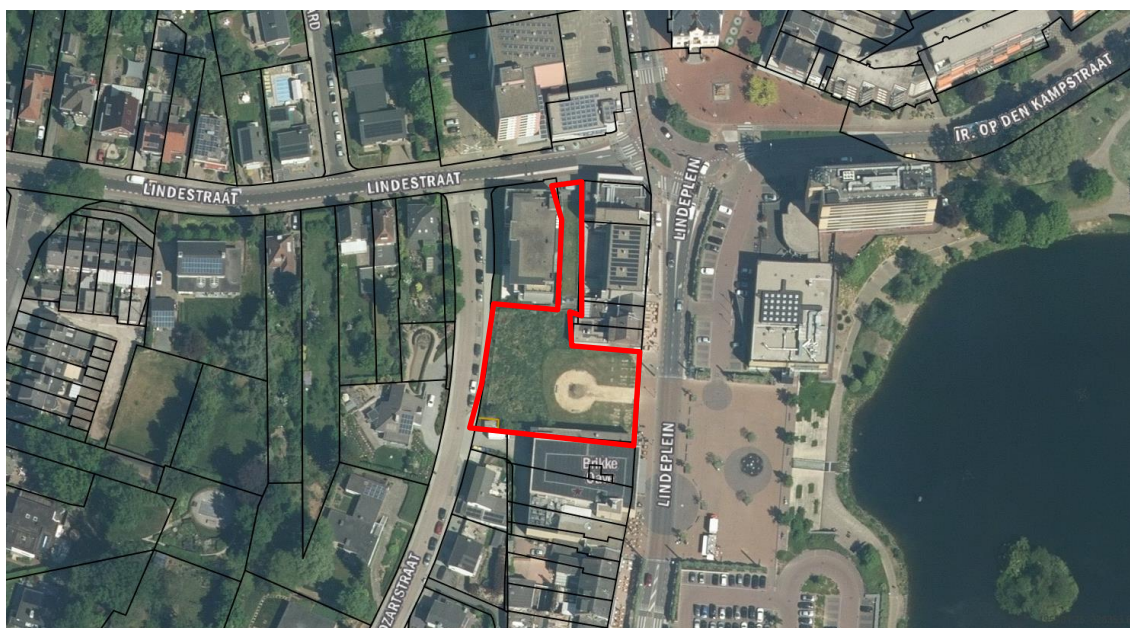
Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding en doelstelling	4
1.2 Opzet van de rapportage	4
1.3 Beschrijving van de voorgenomen ingreep	5
1.4 Beschrijving van het onderzoeksgebied	6
2 Methode	8
3 Natuurwaarden	9
3.1 Flora	9
3.2 Fauna	9
3.3 Conclusies op basis van veld- en literatuuronderzoek	13
4 Globale effectbeoordeling i.r.t. de Wet natuurbescherming	14
4.1 Zoogdieren - vleermuizen	14
4.2 Zoogdieren –Steenmarter	14
4.3 Vogels zonder jaarrond beschermd nest	15
4.4 Vogels met jaarrond beschermd nest	15
5 Maatregelen, vervolgtraject en conclusie	16
5.1 Maatregelen en vervolgtraject	16
5.2 Afweging realiseerbaarheid voorgenomen ingreep	17
Literatuurlijst	18
Bijlage 1: Wet natuurbescherming	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding

Gemeente Brunssum is voornemens het braakliggende terrein van de voormalige Brikke Oave te herontwikkelen. Op het terrein zal (middel)hoogbouw verrijzen die wordt verbonden met de aanpalende gevels. Om die reden heeft bureau VERBEEK landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp in opdracht van gemeente Brunssum een verkennend natuurwaardenonderzoek uitgevoerd. Voorliggende rapportage is hiervan het resultaat. Het onderzoeksgebied is afgebeeld in figuur 1.

Figuur 1: Het onderzoeksgebied (rood omlijnd) gelegen tussen het Lindeplein en de Mozartstraat in Brunssum (bron kaart: limburg.nl).

Doelstelling

Voorliggend onderzoeksrapport heeft tot doel invulling te geven aan de vanuit wetgeving gestelde verplichting onderzoek te verrichten naar de mogelijke effecten van de voorgestane ingreep op beschermde natuurwaarden. Op basis van een globale effectbeoordeling wordt ook nagegaan in hoeverre de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1) en dan specifiek H3 'Soorten' de voorgenomen ingreep in de weg staat. Tevens worden algemene aanbevelingen gedaan voor de uitvoering van de werkzaamheden conform de geldende kaders vanuit natuurbescherming.

1.2 Opzet van de rapportage

In de navolgende paragrafen wordt allereerst ingegaan op de voorgenomen ingreep en op de huidige verschijningsvorm van het onderzoeksgebied. Hoofdstuk 2 "Methode" beschrijft de ten behoeve van dit onderzoek aangewende onderzoeksmethodiek. In hoofdstuk 3 "Natuurwaarden" worden de bevindingen uit de diverse onderzoeken weergegeven. Hoofdstuk 4 "Globale effectbeoordeling i.r.t. de Wet natuurbescherming" beschrijft de te verwachten effecten van de

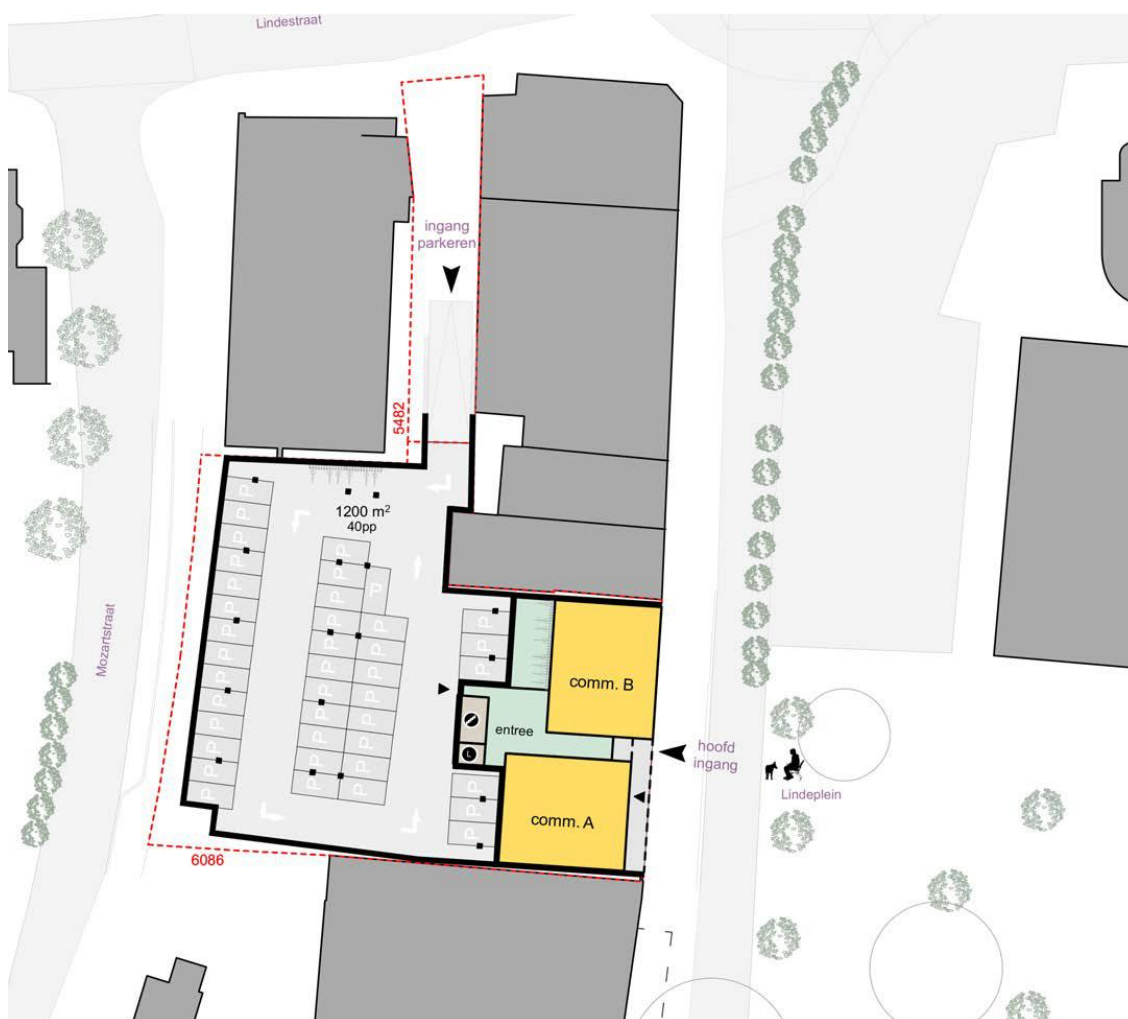
voorgenomen ingreep op de (mogelijk) in het onderzoeksgebied aanwezige beschermde natuurwaarden. In hoofdstuk 5 “Maatregelen, vervolgtraject en conclusie” zijn de geconstateerde effecten vertaald in te nemen maatregelen en zo nodig een te doorlopen vervolgtraject. Dit hoofdstuk sluit af met de constatering of de voorgenomen ingreep opweegt tegen de aanwezige natuurwaarden en de te doorlopen procedure om de ingreep mogelijk te maken.

1.3 Beschrijving van de voorgenomen ingreep

De gemeente Brunssum is voornemens woningbouw toe te staan op het voormalige terrein van de Brikke Oave. Deze woningbouw krijgt de vorm van (middel)hoogbouw met daktuinen en inpandige parkeervoorzieningen. Alleen aan de zijde van de Mozartstraat blijft een klein plint groen bestaan.

Figuur 2a: Visualisatie van de voorgevel aan de zijde van het Lindeplein. Het gebouw zal direct aansluiten op de naastgelegen panden. (bron: presentatie RO-groep, 2022)

Figuur 2b: Plattegrond van de begane grond van het pand. Het gehele terrein wordt bebouwd. (bron: presentatie RO-groep, 2022)

1.4 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied wordt gevormd door het terrein van de voormalige *Brikke Oave*, gelegen aan het Lindeplein te Brunssum. Een luchtfoto met de begrenzing van het onderzoeksgebied is in figuur 1 opgenomen. Het onderzoeksgebied heeft een oppervlakte van circa 2.200 m².

De RD-coördinaten van het zwaartepunt van het onderzoeksgebied zijn $X = 195,940$ en $Y = 328,360$. Het onderzoeksgebied ligt daarmee in de zuidoostelijke hoek van kilometerhok 195-328.

Het onderzoeksgebied betreft een braakliggend terrein binnen de bebouwing van Brunssum. Het oostelijk deel van het gebied is begroeid door een korte grazige vegetatie met daarin een half-verhard wandelpad en een drietal zitbanken (zie figuur 3). Het westelijk deel van het gebied is deels op een talud gelegen en begroeid met een ruige grazige begroeiing met verspreid staande struiken (zie figuur 4). Een smalle strook tussen de aan de noordzijde van het onderzoeksgebied aanwezige bebouwing die eveneens tot het onderzoeksgebied behoort heeft een korte grazige begroeiing (zie figuur 5). Een klein hoekje met enkele afvalcontainers is betegeld (zie figuur 6).

Het onderzoeksgebied is geheel gelegen direct binnen de bebouwde kom van Brunssum. Hier ligt het als het ware ligt ingeklemd tussen het Lindeplein in het oosten en de Mozartstraat in het westen, waarbij een smalle uitloper in noordelijke richting reikt tot aan de Lindestraat. Aan de noord- en zuidzijde wordt de onderzoekslocatie begrensd door bestaande bebouwing.

Figuur 3: Het onderzoeksgebied, vanaf het Lindeplein in westelijke richting gezien.

Figuur 4: Ruige grazige begroeiing met verspreid staande struiken in het westelijk deel van het onderzoeksgebied

Figuur 5: De met kort grasland begroeide smalle uitloper van het onderzoeksgebied, vanaf de Lindestraat in zuidelijke richting gezien.

Figuur 6: Kleine betegelde oppervlakte met enkele afvalcontainers, vanuit het centrum van het onderzoeksgebied in noordelijke richting gezien.

2 Methode

In het kader van dit verkennd natuurwaardenonderzoek heeft een bureaustudie plaatsgevonden waarbij gekeken is naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten flora en fauna in het onderzoeksgebied. Hiertoe zijn de waarnemingsgegevens in de NDFP¹ (periode 1 januari 2013 - heden) en waar nodig overige beschikbare verspreidingsgegevens van flora en fauna (natuurgegevenswebsite van de Provincie Limburg², andere via internet vrij toegankelijke verspreidingsgegevens³ en eventueel verspreidingsatlassen van de verschillende soortgroepen) geraadpleegd om na te gaan welke beschermde planten- en diersoorten voorkomen in de omgeving van de onderzoeklocatie. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in de literatuurlijst.

Naast de bureaustudie is op .. maart 2023 een veldbezoek gebracht aan het onderzoeksgebied. Hierbij is bijzondere aandacht besteed aan de aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten (met uitzondering van de soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud) en de geschiktheid van het terrein voor deze soorten.

Op basis van in het onderzoeksgebied aanwezige terreinkenmerken en de ecologie van de soorten is tenslotte een inschatting gemaakt welke wettelijk beschermde planten- en diersoorten momenteel duurzaam in het onderzoeksgebied voor kunnen komen.

¹ www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul

² www.natuurgegevensprovincielimburg.nl

³ www.vogelatlas.nl

3 Natuurwaarden

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden in het onderzoeksgebied zijn waarnemingen van 10 soortgroepen beschikbaar. Deze soortgroepen zijn vaatplanten, mossen, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelde dieren. In de teksten wordt conform de Wet natuurbescherming onderscheid gemaakt in beschermde (artikel 3.10: Andere soorten) en streng beschermde (artikelen 3.1 en 3.5: respectievelijk Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) soorten. Een beknopte uitleg van de Wet natuurbescherming is opgenomen in bijlage 1.

3.1 Flora

3.1.1 Vaatplanten

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF zijn in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2013–2023 zeven wettelijk beschermde plantensoorten waargenomen. Dit betreft de volgende soorten: Bergnachtorchis (1 waarneming), Dennenorchis (86), Grote leeuwenklauw (3), Kartuiser anjer (36), Kluwenklokje (1), Wilde ridderspoor (2) en Wolfskers (1). Geen van deze waarnemingen heeft betrekking op het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen.

Bergnachtorchis, Dennenorchis, Grote leeuwenklauw, Kartuiser anjer, Kluwenklokje, Wilde ridderspoor en Wolfskers zijn door het ontbreken van geschikte standplaatsen niet in het onderzoeksgebied te verwachten. Andere wettelijk beschermde plantensoorten zijn op grond van hun verspreiding en ecologie evenmin in het onderzoeksgebied te verwachten.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde vaatplanten voor.

3.1.2 Mossen

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF zijn in de periode 2013–2023 geen wettelijk beschermde mos-soorten waargenomen in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. Op grond van hun ecologie en verspreiding kan de aanwezigheid van wettelijk beschermde mos-soorten in het onderzoeksgebied uitgesloten worden geacht.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde mos-soorten voor.

3.2 Fauna

3.2.1 Zoogdieren

Vleermuizen

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF zijn in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2013–2023 vier vleermuissoorten waargenomen. Alle vleermuissoorten zijn streng beschermd. Dit betreft de volgende soorten: Bosvleermuis (2 waarnemingen), Franjestaart (1), Gewone dwergvleermuis (330) en Rosse vleermuis (1). Eén soort is ook waargenomen in het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk de Gewone dwergvleermuis (14

waarnemingen). Geen van deze waarnemingen heeft betrekking op het onderzoeksgebied of de directe omgeving daarvan.

Door de aanwezigheid van een grazige begroeiing met verspreid staande struiken en de directe nabijheid van bebouwing lijkt het onderzoeksgebied geschikt als (onderdeel van het) leefgebied voor de **Gewone dwergvleermuis** en eventueel één of enkele andere in de omgeving voorkomende vleermuissoorten. De aanwezigheid van vleermuizen kan daarom niet met zekerheid worden uitgesloten. Hierbij moet met name worden gedacht aan een functionaliteit als foerageergebied voor in de omgeving huizende dieren. Voor vleermuizen geschikte bebouwing of holle bomen zijn in het onderzoeksgebied niet aanwezig, maar het direct aangrenzend gelegen pand Lindeplein 5 lijkt geschikt als verblijfplaats voor de Gewone dwergvleermuis.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied kan de aanwezigheid van Gewone dwergvleermuis en één of enkele vleermuissoorten niet met zekerheid worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFD is in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2013-2023, naast een groot aantal algemene soorten waarvoor in Limburg een provinciale vrijstelling bestaat, de aanwezigheid van zes wettelijk beschermde zoogdiersoorten vastgesteld. Dit betreft de volgende soorten: Bever (9 waarnemingen; streng beschermd), Das (145; beschermd), Eekhoorn (256; beschermd, maar met gedeeltelijke provinciale vrijstelling), Grote bosmuis (1; beschermd), Steenmarter (24; beschermd, maar met gedeeltelijke provinciale vrijstelling) en Wild zwijn (27; beschermd). Twee soorten zijn ook waargenomen in het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk Eekhoorn (5 waarnemingen) en Steenmarter (3). De Steenmarter is eenmaal waargenomen juist buiten het onderzoeksgebied⁴.

Door de aanwezigheid van grazige begroeiing met verspreid staande struiken, het wat rommelig hoekje met enkele afvalcontainers en de directe nabijheid van bebouwing lijkt het onderzoeksgebied, geschikt als (onderdeel van het) leefgebied voor de **Steenmarter**, en de aanwezigheid van deze soorten kan daarom niet met zekerheid worden uitgesloten. Geschikte rust- of nestelplaatsen zijn in het onderzoeksgebied niet aanwezig, zodat naar verwachting slechts hoeft te worden gerekend met een functionaliteit als foerageergebied voor in de omgeving huizende dieren. Bever, Das, Eekhoorn, Grote bosmuis en Wild zwijn zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied niet in het onderzoeksgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde grondgebonden zoogdiersoorten kan op grond van hun ecologie en verspreiding eveneens worden uitgesloten.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied kan de aanwezigheid van de Steenmarter niet met zekerheid worden uitgesloten. Andere wettelijk beschermde grondgebonden zoogdiersoorten komen in het onderzoeksgebied niet voor.

3.2.2 Vogels

Tijdens het provinciaal broedvogelonderzoek in 2022 zijn in het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen 19 broedvogelsoorten aangetroffen. Alle in de EU inheemse vogelsoorten zijn streng beschermd. Van twee soorten zijn de nesten jaarrond beschermd, namelijk van de Gierzwaluw en van de Huismus. Ten aanzien van soorten met jaarrond beschermde nesten

⁴ Volgens de begeleidende gegevens betreft de waarneming-locatie het voor de Steenmarter weinig aantrekkelijk ogende pand Lindeplein 7.

of nestplaatsen zijn volgens gegevens op www.vogelatlas.nl in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2013–2015 nog elf andere broedvogelsoorten aangetroffen. Dit betreft de volgende soorten: Boerenwaluw, Boomvalk, Bosuil, Grote gele kwikstaart, Havik, Huiswaluw, Kerkuil, Oehoe, Ransuil, Torenvalk en Wespandief. Van deze soorten zijn slechts Gierzwaluw, Huismus en Wespandief waargenomen in het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, maar het betreffen geen waarnemingen die wijzen op de aanwezigheid van territoria of nesten.

Door de aanwezigheid van grazige begroeiing met verspreid staande struiken en de directe nabijheid van bebouwing lijkt het onderzoeksgebied, geschikt als (onderdeel van het) leefgebied voor diverse vogelsoorten, met name diverse algemene stad- en tuinvogels. Hier valt dan vooral te rekenen met een functionaliteit als foerageergebied voor in de omgeving huizende vogels, al kan de aanwezigheid van nesten in een van de wat grotere struiken in het gebied niet met zekerheid worden uitgesloten. Door het ontbreken van geschikte bomen of gebouwen zijn jaarrond beschermde vogelnesten niet in het onderzoeksgebied te verwachten. Maar met name het direct aangrenzend gelegen pand Lindeplein 5 lijkt geschikte nestlocaties te bezitten voor Gierzwaluw en Huismus. Voor zover deze nesten aan de zijde van het onderzoeksgebied, zouden ze nadelige effecten kunnen ondervinden van eventuele ontwikkelingen in het onderzoeksgebied

Conclusie:

Het onderzoeksgebied vormt een geschikt broedgebied voor een beperkt aantal algemene vogelsoorten. Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn niet als broedvogel in het gebied te verwachten, maar wel in het direct aangrenzend gelegen pand Lindeplein 5.

3.2.3 Amfibieën, reptielen, vissen

Amfibieën

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFD is in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2013–2023 de aanwezigheid van vijf wettelijk beschermde amfibieënsoorten vastgesteld. Dit betreft de volgende soorten: Alpenwatersalamander (263 waarnemingen; beschermd), Kamsalamander (14; streng beschermd), Poelkikker (14; beschermd), Rugstreeppad (282; streng beschermd) en Vinpootsalamander (248; beschermd). Geen van de waarnemingen heeft betrekking op het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. Door het ontbreken van vochtige of natte biotopen en door de ligging binnen de bebouwde kom van Brunssum zijn Alpenwatersalamander, Kamsalamander, Poelkikker, Rugstreeppad, Vinpootsalamander of eventueel andere wettelijk beschermde amfibieënsoorten niet in het onderzoeksgebied te verwachten.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde amfibieënsoorten voor.

Reptielen

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFD is in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2013–2023 de aanwezigheid van vijf wettelijk beschermde reptielensoorten vastgesteld. Dit betreft de volgende soorten: Gladde slang (54 waarnemingen; streng beschermd), Hazelworm (190 waarnemingen; beschermd, maar met gedeeltelijke provinciale vrijstelling), Levendbarende hagedis (606; beschermd, maar met gedeeltelijke provinciale vrijstelling), Ringslang (28; beschermd) en Zandhagedis (553; streng beschermd). Geen van deze waarnemingen heeft betrekking op het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. Door het ontbreken van geschikt leefgebied en door de ligging binnen de bebouwing van Brunssum zijn Gladde slang,

Hazelworm, Levendbarende hagedis, Ringslag, Zandhagedis of eventueel andere wettelijk beschermde reptielensoorten niet in het onderzoeksgebied te verwachten.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde reptielensoorten voor.

Vissen

Door het ontbreken van open water komen in het onderzoeksgebied geen vissen voor.

Conclusie

In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde vissoorten voor.

3.2.4 Dagvlinders, Libellen en overige ongewervelde diersoorten

Dagvlinders

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFD is in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2013-2023 de aanwezigheid van vier wettelijk beschermde dagvlindersoorten vastgesteld. Dit betreft de volgende soorten: Grote vos (15 waarnemingen), Grote weerschijnvlinder (4) en Kleine ijsvogelvlinder (1). Geen van deze waarnemingen heeft betrekking op het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. Grote vos, Grote weerschijnvlinder en Kleine ijsvogelvlinder zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied niet in het onderzoeksgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde dagvlindersoorten kan op grond van hun ecologie en verspreiding eveneens worden uitgesloten.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde dagvlindersoorten voor.

Libellen

Door het ontbreken van open water of vochtige biotopen is het onderzoeksgebied niet geschikt als leefgebied voor libellen. Een duurzame aanwezigheid van wettelijk beschermde libellensoorten in het onderzoeksgebied is daarom uitgesloten.

Conclusie

In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde libellensoorten voor.

Overige ongewervelden

Van de 'overige soortgroepen' (haften, nachtvlinders, kevers, kreeftachtigen, weekdieren) is volgens waarnemingsgegevens in de NDFD in de periode 2013-2023 één wettelijk beschermde soort vastgesteld in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk het Vliegend hert (5 waarnemingen). Geen van deze waarnemingen heeft betrekking op het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. Door het ontbreken van geschikt leefgebied is de soort niet in het onderzoeksgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde vertegenwoordigers van deze 'overige soortgroepen' in het onderzoeksgebied kan op grond van hun ecologie en verspreiding eveneens worden uitgesloten.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde vertegenwoordigers van de 'overige soortgroepen' voor.

3.3 Conclusies op basis van veld- en literatuuronderzoek

Aan de hand van de resultaten van het veldbezoek en de gegevens uit de geraadpleegde literatuur is een aantal conclusies getrokken aangaande het voorkomen van beschermde flora en fauna in het onderzoeksgebied.

1. Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied geen bijzondere natuurwaarden aangetroffen.
2. Ten aanzien van wettelijk beschermde flora en fauna kan de aanwezigheid in het onderzoeksgebied van Gewone dwergvleermuis, een of enkele andere vleermuizen, Steemarter en een of enkele algemene broedvogelsoorten niet met zekerheid worden uitgesloten.
3. Wettelijk beschermde soorten mossen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en 'overige soortgroepen' komen in het onderzoeksgebied niet voor. Jaarrond beschermde vogelnesten zijn in het onderzoeksgebied niet aanwezig.
4. Ten aanzien van gebouw bewonende vleermuizen en vogelsoorten, met name Gierzwaluw en Huismus, verdient de mogelijke aanwezigheid in het direct aangrenzend gelegen pand Lindeplein 5 aandacht.

De effecten van de voorgenomen ingreep op de (*mogelijk*) aanwezige (streng) beschermde diersoorten is nader besproken in hoofdstuk 4. Voor de overige soorten geldt slechts de algemene zorgplicht uit artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1).

4 Globale effectbeoordeling i.r.t. de Wet natuurbescherming

Op basis van de conclusies uit hoofdstuk 3 kan worden gesteld, dat bij de voorgenomen ingreep slechts rekening gehouden dient te worden met de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten uit de soortgroepen zoogdieren en broedvogels. Voor deze soortgroepen is in dit hoofdstuk op globale wijze beschreven of de voorgenomen ingreep leidt tot overtreding van verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming.

4.1 Zoogdieren - vleermuizen

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om vleermuizen (streng beschermd) opzettelijk te verstoren (door het verwijderen van de geleiding op de vliegroute), te doden (door het slopen van bijvoorbeeld bebouwing met bewoonde vaste verblijfplaatsen) of de verblijfplaats te vernielen of te beschadigen (door het rooien van holtebomen, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Vaste verblijfplaatsen

Doordat de nieuwbouw tegen de kopgevels van de aanpalende panden wordt aangebouwd zijn mogelijk vaste verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuissoorten in het geding. Een pand met een hoog risico op aanwezigheid van verblijfplaatsen betreft Lindeplein nr5. Nader onderzoek naar aanwezigheid van verblijfplaatsen is daarom gewenst.

Foerageergebied en migratieroutes

Het onderzoeksgebied vormt mogelijk onderdeel van het foerageergebied van in de omgeving verblijvende vleermuizen. De nieuwbouw voorziet in daktuinen die in de toekomst als bescheiden foerageergebied kunnen functioneren. Het aan het Lindeplein grenzende Vijverpark vormt echter het dominante foerageergebied in de directe omgeving. Ook de ruimere omgeving biedt voldoende alternatieve foeragemogelijkheden. Van overtreding van verboden uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen is zodoende geen sprake.

Conclusie: De voorgenomen nieuwbouw leidt mogelijk tot het verdwijnen van verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuissoorten. Nader onderzoek is noodzakelijk om overtreding van verboden uit de Wet natuurbescherming uit te kunnen sluiten.

4.2 Zoogdieren –Steenmarter

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Steenmarters (beschermd) opzettelijk te doden of te vangen of vaste voortplanting- en rustplaatsen van de soort te vernielen of te beschadigen (door het slopen van het gebouw, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Conform de provinciale omgevingsverordening bestaat voor Steenmarter met betrekking tot het vangen van exemplaren en het vernielen of beschadigen van rust- en voortplantingsplaatsen een vrijstelling. Deze vrijstelling geldt van 15 augustus tot en met februari.

Het onderzoeksgebied vormt mogelijk onderdeel van het foerageergebied van Steenmarters. Vaste verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen. Van essentieel leefgebied is geen sprake, gezien de omliggende robuuste groene tuinen en het Vijverpark. De voorgenomen herinrichting van het terrein van de Brikke Oave leidt daarom ten aanzien van Steenmarter niet tot overtreding van verboden uit de Wet natuurbescherming.

Conclusie: De voorgenomen herinrichting van het gebied leidt niet tot negatieve effecten op het voorkomen van Steenmarter.

4.3 Vogels zonder jaarrond beschermd nest

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om vogels (alle inheemse soorten streng beschermd) opzettelijk te doden of te vangen (door het rooien van een nestboom in het broedseizoen), nesten of eieren te vernielen of te beschadigen (door het rooien van de betreffende boom, of het ondermijnen van de functionaliteit van de nesten door het broeden te verstoren met werkzaamheden in de directe omgeving), of vogels opzettelijk te verstoren (door een ingreep te doen die het leefgebied verstoort, aantast of ongeschikt maakt). Dit laatste geldt overigens niet, indien de gunstige staat van instandhouding van de populatie er niet onder te lijden heeft.

Veruit de meeste vogelsoorten bouwen jaarlijks een nieuw nest. Daarom is van verstoring of vernieling alleen sprake gedurende het broedseizoen, als het nest daadwerkelijk in gebruik is. Het bebouwen van het terrein van de Brikke Oave zal, gezien de beperkte functionaliteit als nestlocatie, geen negatieve effecten opleveren voor de gunstige staat van instandhouding van de vogelstand ter plekke, mits rekening wordt gehouden met het broedseizoen.

Gezien de nabijheid van het Vijverpark en groene villatuinen rondom het onderzoeksgebied leidt de voorgenomen ingreep niet tot het verlies van essentieel leefgebied voor de stedelijke broedvogelpopulatie.

Conclusie: Door rekening te houden met het broedseizoen kan overtreding van verboden uit de Wet natuurbescherming worden voorkomen.

4.4 Vogels met jaarrond beschermd nest

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om vogels (alle inheemse soorten streng beschermd) opzettelijk te doden of te vangen (door het rooien van een nestboom in het broedseizoen), nesten of eieren te vernielen of te beschadigen (door het rooien van de betreffende boom, of het ondermijnen van de functionaliteit van de nesten door het broeden te verstoren met werkzaamheden in de directe omgeving), of vogels opzettelijk te verstoren (door een ingreep te doen die het leefgebied verstoort, aantast of ongeschikt maakt). Dit laatste geldt overigens niet, indien de gunstige staat van instandhouding van de populatie er niet onder te lijden heeft.

Van een aantal soorten vogels is het nest jaarrond beschermd. Van de aanpalende gevels is het pannendak van Lindeplein 5 geschikt als nestlocatie voor Huismus en/ of Gierzwaluw. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van nestlocaties is daarom nodig om te kunnen bepalen of verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming in het geding zijn.

Gezien de nabijheid van het Vijverpark en groene villatuinen rondom het onderzoeksgebied leidt de voorgenomen ingreep niet tot het verlies van essentieel leefgebied voor de stedelijke broedvogelpopulatie.

Conclusie: Nader onderzoek naar nestlocaties van Huismus en Gierzwaluw is nodig om overtreding van verboden uit de Wet natuurbescherming uit te kunnen sluiten.

5 Maatregelen, vervolgtraject en conclusie

Voor een aantal in hoofdstuk 4 behandelde soorten en soortgroepen zijn maatregelen nodig om te kunnen voldoen aan de algemene zorgplicht uit de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1). De omvang van de te nemen maatregelen en het ermee samenhangende vervolgtraject zijn van belang bij de afweging van de keuze voor natuurbehoud of uitvoering voorgenomen ingreep. In onderstaande paragrafen zijn allereerst de te nemen maatregelen per soortgroep voorgesteld. Vervolgens is toegelicht hoe het vervolgtraject eruitziet. Als laatste is de voorgenomen ingreep afgezet tegen de complexiteit van het vervolgtraject en zijn conclusies getrokken ten aanzien van de haalbaarheid en de realiteit van de voorgenomen ingreep als het gaat om de te beschermen natuurwaarden in het onderzoeksgebied.

5.1 Maatregelen en vervolgtraject

Zoogdieren - vleermuizen

- Nader onderzoek naar gebouw bewonende vleermuizen moet duidelijkheid geven over de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen in de aangrenzende panden. *Dit onderzoek is reeds opgestart.*
- Vleermuisonderzoek vindt verspreid over meerdere rondes plaats in de periode mei tot en met oktober.
- Blijkt uit het vleermuisonderzoek dat geen vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn, dan is voor vleermuizen slechts de algemene zorgplicht van toepassing.
- Zijn wel vaste verblijfplaatsen aanwezig, dan is op basis van het bouwplan na te gaan hoe daarmee omgegaan kan worden met behoud van de bestaande verblijfplaats. Is dit laatste niet mogelijk, dan dienen specifieke maatregelen getroffen te worden om de verblijfplaats te compenseren. In beide gevallen is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk.
- Voorgaand punt kan leiden tot bescheiden bouwtechnische aanpassingen in het bouwplan en een iets aangepaste bouwplanning. Daarnaast kan het treffen van tijdelijke voorzieningen voor de aangetroffen vleermuizen noodzakelijk zijn. Een en ander is te bepalen door een ecologisch deskundige. Ook kan ecologische begeleiding noodzakelijk zijn bij ontmoediging van het gebruik van de bestaande verblijfplaats.

Vogels zonder jaarrond beschermde nesten

- De opschoonwerkzaamheden van het terrein dienen buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden, globaal dus buiten de periode tussen 15 maart en 15 juli.
- Afhankelijk van het weer kunnen in het vroege voorjaar en de zomer al of nog vogelsoorten tot broeden komen. In deze periode is het wenselijk om uiterlijk twee weken voor de werkzaamheden een ecologische schouw uit te voeren naar de aanwezigheid van broedgevallen. Worden broedgevallen aangetroffen, dan dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot de jongen zijn uitgevlogen.

Vogels met jaarrond beschermd nest

- Nader onderzoek naar aanwezigheid van Huismus en Gierzwaluw dient uit te wijzen of jaarrond beschermd nesten in het geding zijn bij de voorgenomen nieuwbouw.
- Onderzoek naar Huismus vindt plaats in de periode maart-juni en onderzoek naar Gierzwaluw vindt plaats in de periode juni-juli.
- Blijkt uit dit onderzoek dat geen nestlocaties aanwezig zijn, vogelsoorten met jaarrond beschermd nest slechts de algemene zorgplicht van toepassing.
- Zijn wel nestlocaties aanwezig, dan is op basis van het bouwplan na te gaan hoe daarmee

omgegaan kan worden met behoud van de nestlocatie(s). Is dit laatste niet mogelijk, dan dienen specifieke maatregelen getroffen te worden om de nestlocatie(s) te compenseren. In beide gevallen is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk.

- Voorgaand punt kan leiden tot bescheiden bouwtechnische aanpassingen in het bouwplan en een iets aangepaste bouwplanning. Daarnaast kan het treffen van tijdelijke voorzieningen voor de aangetroffen nesten noodzakelijk zijn. Een en ander is te bepalen door een ecologisch deskundige. Ook kan ecologische begeleiding noodzakelijk zijn bij ontmoediging van het gebruik van de bestaande nestlocaties.

5.2 Afweging realiseerbaarheid voorgenomen ingreep

Op basis van de maatregelen en vervolgstappen uit voorgaande paragraaf kan het volgende geconcludeerd worden:

- De voorgenomen nieuwbouw kan doorgang vinden. Wel dient eerst uitsluitel te bestaan over de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuissoorten en de aanwezigheid van nestlocaties van Huismus en Gierzwaluw.
- De nieuwbouw biedt mogelijkheden om eventuele verblijfplaatsen/nestlocaties die in het geding zijn te mitigeren/compenseren.
- Is voorgaand punt van toepassing dan is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk. Dit blokkeert de voorgenomen nieuwbouw niet, maar leidt hoogstens tot bescheiden aanpassingen.

Literatuurlijst

Gedeputeerde Staten van Limburg, 2017. Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg. Provinciaal Blad nr. 5634.

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2008. Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrictlijn. Tweede sterk herziene druk. KNNV Uitgeverij, Zeist.

www.natuurgegevensprovincielimburg.nl (verspreidingsgegevens vaatplanten en broedvogels; laatst geraadpleegd 23 maart 2023)

www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul (verspreidingsgegevens flora en fauna; laatst geraadpleegd 23 maart 2023)

www.vogelatlas.nl (verspreidingsgegevens broedvogels met jaarrond beschermde nesten op uurhok basis; laatst geraadpleegd 23 maart 2023)

Bijlage 1: Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 heeft de Wet natuurbescherming de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet vervangen. Daarmee is een integraal en vereenvoudigd wettelijk kader voor het behoud van de biologische diversiteit en een duurzaam gebruik van bestanddelen daarvan gevormd, mede ter uitvoering van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn en diverse verdragen inzake de biologische diversiteit en de bescherming van bedreigde dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving.

De Wet natuurbescherming is gericht op:

- Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden van de biologische diversiteit
- Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies.

B1.1 De algemene zorgplicht

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Hiertoe is in de wet een algemene zorgplicht opgenomen (artikel 1.11). Deze zorgplicht houdt in dat handelingen die nadelig zijn, of waarvan eenieder redelijkerwijs kan vermoeden dat ze nadelig zijn, achterwege blijven, dan wel maatregelen worden getroffen om die gevolgen te voorkomen en voor zover dat niet mogelijk is die gevolgen zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan gemaakt.

B1.2 Bescherming Natura2000-gebieden

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura2000-gebieden, de aanwijzing en begrenzing daarvan. Een aanwijzingsbesluit omvat in elk geval de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van leefgebieden voor vogelsoorten voor zover nodig ter uitvoering van de Europese Vogelrichtlijn en/of de natuurlijke habitats van soorten voor zover nodig ter uitvoering van de Europese Habitatrichtlijn. Gedeputeerde Staten stellen voor het betreffende gebied een beheerplan op waarin, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, de nodige instandhoudingsmaatregelen en de beoogde resultaten staan geformuleerd.

Het is verboden zonder vergunning van Gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van de soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen. Dit geldt zowel voor initiatieven binnen de begrenzing van een Natura2000-gebied als voor initiatieven buiten een Natura2000-gebied maar met een externe werking in dat Natura2000-gebied.

Ten behoeve van de vergunningverlening dient initiatiefnemer een passende beoordeling uit te voeren van de gevolgen van het initiatief voor het Natura2000-gebied. Vergunning wordt slechts verleend indien de zekerheid is verkregen dat het initiatief de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.

Indien de vereiste zekerheid niet kan worden verkregen, dan kan vergunning worden verleend indien voldaan wordt aan elk van de volgende voorwaarden:

1. Er zijn geen alternatieven;
 2. Het initiatief is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
 3. De nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura2000 bewaard blijft.
- Voor prioritaire habitattypen geldt in afwijking van punt 2 dat een project nodig is vanwege:
4. Argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten, of
 5. Andere dwingende redenen van openbaar belang, na advies van de Europese Commissie.

B1.3 Soortbescherming - soorten Europese Vogelrichtlijn

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn alle van nature in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop de Vogelrichtlijn van toepassing is streng beschermd. In de voorliggende rapportage zijn de betreffende soorten aangeduid als zijnde *streng beschermd*.

Het is verboden:

- opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- eieren van vogels te rapen of onder zich te hebben;
- vogels opzettelijk te storen;
- Het voorgaande verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Gedeputeerde staten is bevoegd ontheffing te verlenen van de hiervoor benoemde verboden ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. Daarbij dient voldaan te zijn aan de volgende voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. Zij is nodig
 - a. In het belang van volksgezondheid en openbare veiligheid;
 - b. In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - c. Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren;
 - d. Ter bescherming van flora en fauna;
 - e. Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - f. Om te vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.
3. De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

B1.4 Soortbescherming - soorten Europese Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop het verdrag betrekking heeft. De in deze richtlijnen benoemde soorten uit deze categorie zijn in deze rapportage aangeduid als zijnde *streng beschermd*.

Nota bene: Een deel van de vogelsoorten valt als gevolg van de Europese richtlijnen en verdragen zowel onder de bescherming van artikel 3.1 als artikel 3.5 uit de Wet natuurbescherming.

Het is verboden

- In het wild levende dieren van soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- Dieren opzettelijk te verstoren;
- Eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- De voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
- Planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
- De soorten als bedoeld in het voorgaande punt en het eerste punt onder zich te hebben of te vervoeren, tenzij de bedoelde planten en dieren aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Gedeputeerde staten is bevoegd ontheffing te verlenen van de hiervoor benoemde verboden ten aanzien van planten en dieren van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren. Daarbij dient voldaan te zijn aan de volgende voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. Zij is nodig
 - a. In het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - b. Ter voorkoming van ernstige schade aan vooral gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - c. In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
 - d. Voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - e. Om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soorten te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.
3. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

B1.5 Soortbescherming - andere soorten

Naast de soorten die beschermd zijn op grond van de Europese Vogelrichtlijn en de Europese Habitatrichtlijn is op nationaal niveau een aanvullende lijst vastgesteld van diersoorten en plantensoorten die eveneens beschermd zijn op basis van de Wet natuurbescherming. In de voorliggende rapportage zijn de betreffende soorten aangeduid als zijnde *beschermd*.

In analogie van het beschermingsregime voor soorten uit de Europese Habitatrichtlijn is het verboden om:

- De betreffende diersoorten opzettelijk te doden of te vangen;
- Vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de betreffende diersoorten te beschadigen of te vernielen, of
- De betreffende plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

De eerste twee punten zijn niet van toepassing op Bosmuis, Huisspitsmuis en Veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen bevinden of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

In aanvulling op de ontheffingsgronden voor soorten uit de Habitatrichtlijn is Gedeputeerde staten voor de onder dit beschermingsregime vallende diersoorten en plantensoorten bevoegd om tevens op grond van onderstaande redenen ontheffing te verlenen:

- f. In het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- g. Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- h. Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- i. Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- j. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- k. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- l. In het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of,
- m. In het algemeen belang.

B1.6 Provinciale regelgeving - soortbescherming

In verband met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 heeft de provincie Limburg een wijziging doorgevoerd in de Omgevingsverordening Limburg 2014. Hierin zijn enerzijds de wijzigingen in de verwijzingen naar beschermingsniveaus en wetartikelen geregeld.

Anderzijds maakt de provincie gebruik van haar bevoegdheid om op basis van artikel 3.10 lid 2 van de Wet natuurbescherming voor het grondgebied van deze provincie een vrijstelling te verlenen van verboden uit artikel 3.10. Het betreft de verboden uit artikel 3.10 lid 1 over het vangen van door de provincie aangewezen soorten en het vernielen of opzettelijk beschadigen van hun vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen.

Het vangen is slechts toegestaan wanneer het niet redelijkerwijs mogelijk is om de dieren te verdrijven van de locatie waar de werkzaamheden plaatsvinden. Dit vangen dient plaats te vinden met de in de omgevingsverordening voorgeschreven middelen.

De hier genoemde vrijstelling is slechts van toepassing op de belangen f, j, k en l uit voorgaande paragraaf B1.5.